

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه ای رشته پزشکی

عنوان:

بررسی ارتباط بین زمان استفاده از فضای مجازی و رسانه
تصویری با سلامت روان کودکان و نوجوانان ۶ تا ۱۴ ساله در
دوران کرونا در شهرستان اردبیل

نگارش:

محمد جعفرپور

استاد راهنما:

دکتر فرشید شهریاری

اساتید مشاور:

دکتر حامد زندیان

دکتر سیده مریم زوار موسوی

خرداد ۱۴۰۲

شماره پایان نامه: ۰۹۹۹

این پایان نامه را که حسن ختامی بر دوره ۷ ساله پزشکی عمومی
می باشد تقدیم می کنم به :

به پدر و مادر عزیزم که صمیمانه در طی این مسیر پر فراز و
نشیب همیشه پشتیبان و یاریگرم بودند

همچنین دکتر زندیان که راهنمایی های ایشان مسیر انجام این
پژوهش را هموار نمود

و در آخر استاد گرانقدر دکتر شهریاری که در تمام مراحل همراه و
یاور اینجانب بوده و بدون کمک های ایشان طی این مسیر ممکن
نبود .

فهرست مطالب

عنوان صفحه

۱	<u>چکیده:</u>
	فصل اول: مقدمه
۴	<u>(۱-۱) اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق</u>
۷	<u>(۱-۲) بیان مسأله</u>
۱۱	<u>(۱-۳) تعریف واژه ها</u>
۱۱	<u>(۱-۴) اهداف و فرضیات طرح</u>
۱۳	<u>(۱-۴-۱) هدف کلی طرح</u>
۱۳	<u>(۱-۴-۲) اهداف اختصاصی طرح</u>
۱۴	<u>(۱-۴-۳) هدف کاربردی طرح</u>
	فصل دوم: بررسی متون
۱۶	<u>(۲-۱) بررسی متون</u>
	فصل سوم: مواد و روش کار
۳۲	<u>(۳-۱) گروه های مطالعه</u>
۳۲	<u>(۳-۲) طرح مطالعه</u>
۳۳	<u>(۳-۳) معیار ورود به مطالعه</u>
۳۳	<u>(۳-۴) معیار خروج از مطالعه</u>
۳۴	<u>(۳-۵) ملاحظات اخلاقی</u>
	فصل چهارم: نتایج
۳۶	<u>(۴-۱) نتایج مطالعه</u>
	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
۶۱	<u>(۵-۱) بحث و تفسیر پژوهش</u>
۷۳	<u>(۵-۲) محدودیت های مطالعه</u>
۷۴	<u>(۵-۳) نتیجه گیری</u>
۷۷	<u>(۵-۴) پیشنهادات</u>
۷۹	<u>منابع</u>
۹۱	<u>ضمایم</u>

جدول شماره (۴-۱) بررسی مشخصات فردی کودکان مورد تحقیق ۳۶

جدول شماره (۴-۲) بررسی مشخصات فردی مادران کودکان مورد تحقیق..... ۳۶

جدول شماره (۴-۳) مقایسه مقدار زمان استفاده از رسانه تصویری به تفکیک نوع در دوران همه گیری کرونا و پیش از آن توسط کودکان مورد تحقیق ۳۷

جدول شماره (۴-۴) مقایسه مقدار زمان استفاده از رسانه تصویری در دوران همه گیری کرونا و پیش از آن توسط کودکان مورد تحقیق بر حسب جنسیت ۳۹

جدول شماره (۴-۵) بررسی وضعیت انواع اختلالات رفتاری کودکان مورد تحقیق برگرفته از پرسشنامه CSI ۴۲

جدول شماره (۴-۶) مقایسه امتیازات کسب شده از اختلال ADHD برگرفته از پرسشنامه CSI بر حسب مشخصات فردی کودکان و مادران کودکان مورد تحقیق ۴۳

جدول شماره (۴-۷) مقایسه امتیازات کسب شده از اختلال رفتاری برگرفته از پرسشنامه CSI بر حسب مشخصات فردی کودکان و مادران کودکان مورد تحقیق ۴۴

جدول شماره (۴-۸) مقایسه امتیازات کسب شده از اختلال اضطرابی برگرفته از پرسشنامه CSI بر حسب مشخصات فردی کودکان و مادران کودکان مورد تحقیق ۴۶

جدول شماره (۴-۹) مقایسه امتیازات کسب شده از اختلال خُلقی برگرفته از پرسشنامه CSI بر حسب مشخصات فردی کودکان و مادران کودکان مورد تحقیق ۴۷

جدول شماره (۴-۱۰) | بررسی همبستگی بین زمان استفاده از رسانه تصویری در دوران همه گیری کرونا توسط کودکان مورد تحقیق با امتیازات کسب شده در خصوص اختلال ADHD از پرسشنامه CSI..... ۴۸

جدول شماره (۴-۱۱) بررسی همبستگی بین زمان استفاده از رسانه تصویری در دوران همه گیری کرونا توسط کودکان مورد تحقیق با امتیازات کسب شده در خصوص اختلال رفتاری از پرسشنامه CSI..... ۵۱

جدول شماره (۴-۱۲) بررسی همبستگی بین زمان استفاده از رسانه تصویری در دوران همه گیری کرونا توسط کودکان مورد تحقیق با امتیازات کسب شده در خصوص اختلال اضطرابی از پرسشنامه CSI..... ۵۴

جدول شماره (۴-۱۳) بررسی همبستگی بین زمان استفاده از رسانه تصویری در دوران همه گیری کرونا توسط کودکان مورد تحقیق با امتیازات کسب شده در خصوص اختلال خُلقی از پرسشنامه CSI..... ۵۷

اختصارات :

ADHD attention deficit,hyperactivity disorder

IGD internet gaming disorder

GAD generalized anixity disorder

ODD oppositional defiant disorder

MDD major depression disorder

CD conduct disorder

بررسی ارتباط بین زمان استفاده از فضای مجازی و رسانه تصویری با سلامت روان

کودکان و نوجوانان ۶ تا ۱۴ ساله در دوران کرونا در شهرستان اردبیل

چکیده:

زمینه: زمان استفاده از تلویزیون کامپیوتر تبلت و کنسول های بازی در حال افزایش است . این بی تحرکی همه گیر نگرانی ها برای والدین و پژوهشگران و محققان و متخصصان سلامت درباره تاثیر زمان استفاده از رسانه تصویری بر سلامتی جوانان را افزایش داده است .

هدف: هدف از این پژوهش بررسی ارتباط بین زمان استفاده از فضای مجازی و رسانه تصویری با سلامت روان کودکان و نوجوانان ۶ تا ۱۴ ساله در دوران کرونا می باشد . امروزه افزایش ساعت استفاده از فضای مجازی و رسانه تصویری نگرانی ها درباره سلامت روان کودکان را افزوده است و این مطالعه در همین راستا انجام شده است .

مواد و روش ها: مطالعه حاضر از نوع مطالعات مقطعی بود که به صورت توصیفی-تحلیلی بر روی جمعیت کودکان و نوجوانان ۶ تا ۱۴ سال شهرستان اردبیل انجام یافت. حجم نمونه ۴۸۶ نفر بود. جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه ۱۱۰ سوالی CSI استفاده شد این پرسشنامه برای ارزیابی اختلالات روانی و رفتاری کودکان و نوجوانان و بر اساس DSM۴ می باشد. همچنین یک پرسشنامه دیگر جهت تعیین زمان سپری شده در فضای مجازی طراحی شد . این پرسشنامه ها توسط والدین تکمیل شد. داده ها در فضای اکسل پالایش شده و سپس در نرم افزار STATA نسخه ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت برای تعیین ارتباط مدت زمان استفاده از فضای مجازی و اختلالات روانی آزمون های همبستگی و رگرسیون استفاده شد .

یافته ها: تفاوت آماری معنی داری در بین مدت مقدار زمان سپری شده در استفاده از انواع رسانه های تصویری پیش و در زمان همه گیری کووید ۱۹ دیده می شود (همگی $P < 0.0001$).

همبستگی از نوع مثبت بین مدت زمان " چت کردن در برنامه های پیام رسان " و " تماس تصویری " و " استفاده از شبکه های اجتماعی مانند اینستاگرام و توییتر " و " استفاده از بازی های رایانه ای آنلاین و بدون نیاز به اینترنت " و " تماشای ویدیو در یوتیوب آپارات و ... " و با افزایش امتیازات اختلال رفتاری دیده می شود ($P < 0/0001$ و $P < 0/0001$ و $P = 0/001$ و $P = 0/041$ و $P = 0/019$) و همبستگی از نوع منفی بین مدت زمان " استفاده از پیام رسان شاد برای امور درسی " با افزایش امتیازات اختلال رفتاری دیده می شود ($P < 0/0001$). همچنین هیچ نوع همبستگی بین مدت زمان " استفاده از بازی های رایانه ای آنلاین و گروهی " با افزایش امتیازات اختلال رفتاری دیده نمی شود ($P = 0/127$).

نتیجه گیری : نتایج این پژوهش نشاندهنده افزایش چشمگیر استفاده از رسانه تصویری و فضای مجازی در دوران کرونا و رابطه میان هر کدام از اقسام رسانه تصویری و فضای مجازی با اختلالات رفتاری اضطرابی و خلقی و ADHD می باشد که با توجه به این افزایش چشمگیر در استفاده از رسانه تصویری و فضای مجازی میتوان تشدید این اختلالات را در پی داشته باشد .

کلمات کلیدی: اختلالات رفتاری , فضای مجازی رسانه تصویری , کرونا, ADHD